

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "การสำรวจสภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรนาฏศิลป์ ชั้นต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร" มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร ในด้านการใช้หลักสูตรและหนังสือเรียน วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร การวัดและประเมินผล

การศึกษาข้อมูล

1. ศึกษาเอกสาร สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
2. ศึกษาหนังสือ เอกสาร หลักสูตร และงานวิจัยที่ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีวิจัยและการสร้างเครื่องมือ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. สัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูภาษาไทย และผู้เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนของวิทยาลัยนาฏศิลป์ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น 2 ชุด เพื่อใช้สำหรับ ผู้บริหาร ครูภาษาไทย และนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร
แบบสอบถามทั้ง 2 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจคำตอบ (Check-list)
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) มี 4 ระดับ ถามเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการใช้หลักสูตรและหนังสือเรียน
2. ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ด้านการใช้สื่อการสอน
4. ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
5. ด้านการวัดและประเมินผล

สำหรับผู้บริหาร และครูภาษาไทยต้องตอบคำถามทั้งหมดทุกด้าน แต่นักเรียนไม่ต้องตอบคำถามในส่วนที่เกี่ยวกับด้านการใช้หลักสูตร

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดสภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย แบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open end)

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบดูความเหมาะสมและความครอบคลุมของเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิปรากฏในภาคผนวก ก หน้า 185)

3. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหาร และครูภาษาไทย จำนวน 10 คน และนักเรียน จำนวน 20 คน ในสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากร แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร ครูภาษาไทย และนักเรียนระดับนาฏศิลป์ ชั้นต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร

1. ประชากรที่เป็นผู้บริหาร และครูภาษาไทย จะใช้ประชากรทั้งหมด ได้แก่ผู้บริหาร จำนวน 20 คน และครูภาษาไทย จำนวน 42 คน (ดังรายละเอียดในตารางที่ 1)

2. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นนักเรียน ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยสุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นต้น จากวิทยาลัยนาฏศิลป์ 10 แห่ง สุ่มมาร้อยละ 20 จากจำนวนนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นต้นทั้งหมด ของแต่ละแห่ง ได้ตัวอย่างประชากรที่เป็นนักเรียนทั้งสิ้น 478 คน (ดังรายละเอียดในตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรที่เป็นผู้บริหาร และครูภาษาไทย และตัวอย่างประชากรที่เป็นนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นต้น จำแนกตามสถาบัน ดังนี้

สถาบัน	จำนวนประชากร	จำนวนประชากร	จำนวนประชากร	ตัวอย่าง
	ผู้บริหาร	ครูภาษาไทย	นักเรียน	ประชากรนักเรียน
วิทยาลัยนาฏศิลปกรุงเทพฯ	2	14	630	126
วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่	2	3	224	45
วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด	2	3	135	27
วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์	2	3	159	32
วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย	2	3	69	14
วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี	2	2	227	55
วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง	2	4	237	47
วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช	2	4	238	47
วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง	2	3	93	19
วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี	2	3	330	66
รวม	20	42	2,392	478

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ติดต่อขอหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย และกองศิลปศึกษาศึกษากรมศิลปากร ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ทั้ง 10 แห่ง และส่งแบบสอบถามไปยังวิทยาลัยนาฏศิลป์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และนำแบบสอบถามบางส่วนไปแจกและรับคืนด้วยตนเอง แบบสอบถามที่ส่งไปยังผู้บริหาร มีจำนวนทั้งสิ้น 20 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืน 18 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90 แบบสอบถามที่ส่งไปยังครูภาษาไทย มีจำนวนทั้งสิ้น 42 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืน 38 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.47 และแบบสอบถามที่ส่งไปยังนักเรียน มีจำนวนทั้งสิ้น 478 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืน 450 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.14

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบตรวจคำตอบ (Check-list) นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) จากสูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบทั้งหมด}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

2. นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) นำมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 2.1 หาค่ามัชฌิม เลขคณิต ($\bar{X}$) โดยการ กำหนดค่าคะแนนจากแบบสอบถามออกเป็น 4 ระดับ คือ

ปฏิบัติมากที่สุด	เท่ากับคะแนน	4
ปฏิบัติมาก	เท่ากับคะแนน	3
ปฏิบัติน้อย	เท่ากับคะแนน	2
ปฏิบัติน้อยที่สุด	เท่ากับคะแนน	1

การหาค่ามัชฌิม เลขคณิต ($\bar{X}$) จากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่ามัชฌิม เลขคณิต

$\sum fx$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่

N แทน กลุ่มตัวอย่างประชากร

(John E. Freund 1981: 61)

การแปลความหมายของค่ามัชฌิม เลขคณิตที่คำนวณได้ตามเกณฑ์ ดังนี้

3.56 - 4.00   หมายความว่า   ปฏิบัติมากที่สุด

2.56 - 3.55   หมายความว่า   ปฏิบัติมาก

- 1.56 - 2.55   หมายความว่า   ปฏิบัติน้อย
 1.00 - 1.55   หมายความว่า   ปฏิบัติน้อยที่สุด

2.2   นำค่าเฉลี่ยมัธยฐาน เลขคณิตของแต่ละข้อมาวัดการกระจายของคะแนนจากแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง โดยหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ของแต่ละข้อ โดยใช้สูตรดังนี้

$$S = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

เมื่อ	S	แทน	ส่วน เบี่ยง เบนมาตรฐานของคะแนน
	$\sum fx$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่
	$\sum fx^2$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสองของคะแนน
	N	แทน	ประชากรทั้งหมด

(ประคอง   กรรณสูตร   2525: 81)

และสูตร

$$S = \sqrt{\frac{n(\sum fx^2) - (\sum fx)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ส่วน เบี่ยง เบนมาตรฐานของคะแนน
	$\sum fx$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่
	$\sum fx^2$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสองของคะแนน
	n	แทน	กลุ่มตัวอย่างประชากร

(John E. Freund 1981: 61)

ข้อมูลที่วิเคราะห์ค่าสถิติแล้ว นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open end) รวบรวมเสนอในรูปความเรียงตามลำดับความถี่